

EĞİTİM VE BİLİM BAKANLIĐI
EĞİTİMİ GELİŞTİRME BÜROSU

ÖĞretim Programı

Türkçe
VIII sınıf

Üsküp, 2024 yılı

ÖĞRETİM PROGRAMI HAKKINDA TEMEL BİLGİLER

Ders	Türkçe
Öğretilecek konunun türü/kategorisi	Zorunlu
Sınıf	VIII (sekizinci)
Öğretim programındaki konular/alanlar	<ul style="list-style-type: none"> • Dil ve iletişim • Edebiyat, İfade ve Yaratıcılık • Medya Okuryazarlığı
Ders sayısı	Haftada 4 saat / Yılda 144 saat
Görsel Araç, Gereç ve Materyaller	<ul style="list-style-type: none"> • Sınıf için gerekli teknik donanım: elektronik tahta, okul panosu, bilgisayar teknolojisi, yazıcı. • Öğrenme araç-gereç ve materyal kaynakları: fotoğraflar, resimler, posterler, kitaplardan posterler, öğretim materyalinin diyagramları ve gösterimleri, panolar, sözlükler, imla kılavuzu, ansiklopediler, kitaplar, eğitim yazılımları, anlatım kayıtları, görsel-ışitsel kayıtlar. • Sınıf kütüphanesi, okul kütüphanesi. <p>Açıklama: Öğretim, sabit sınıfta gerçekleşir ise, sınıf içinde dram köşesi, sanat-edebiyat köşesi, gazeteci köşesi, sınıf kitaplığı için bir yer düzenlenmesi önerilir.</p>
Normatif öğretim kadrosu	<p>Dokuz yıllık ilköğretimin VIII. sınıfında Türkçe dersi öğretimi, Türk Dili ve Edebiyatı/Eğitim Bölümü Programını tamamlamış kişi tarafından gerçekleştirilebilir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Filoloji Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı/Eğitim Bölümü, VII/1 veya 240 AKTS

ULUSAL STANDARTLARLA İLİŞKİSİ

Öğretim programında sunulan öğrenme kazanımları, “**Dil Okuryazarlığı**” alanında yazılmış yeterliliklerin kazanılmasına yönlendirmektedir.

<i>Öğrenci şunları bilir ve yapabilir:</i>	
I- A.1	Farklı iletişim durumlarındaki düşüncelerini, duygularını, bilgilerini ve tutumlarını ana dilinde farklı amaçlarla ifade etmeyi ve aktarmayı bilir/uygular;
I-A.2	Farklı yazılı anlatım biçimlerini bilir/uygular ve kullanır: edebi (şiir, kısa öykü, sunum / konuşma, edebi deneme, günlük vb.) ve edebi olmayan (tematik makale, raporlama, talep, basın bildirisi, reklam vb);
I-A.3	Görüşlerini argümanlarla ifade ederek eleştirel ve yapıcı bir diyalog başlatmayı bilir;
I- A.4	Standart dil (eğitim, öğretim ve yazı dili olarak kullanılan), sözlü ve yazılı anlatımda dil bilgisi ve yazım kurallarına dikkat ederek günlük hayatta kullanmayı bilir/uygular;
I- A.6	Ana dilin temel özelliklerini (alfabe, tarih, lehçeler vb.) ve diğer dillerle olan benzerlik ve farklılıkları bilir/uygular;
I-A.7	Ana dildeki edebiyatın en önemli yazarlarını ve eserlerini belirler;
I- A.8	Sesli mesajların içeriğini anlamak: Mesajlardaki bilgileri çıkarabilmek, analiz edebilmek, değerlendirebilmek/değerlendirebilmek ve özetleyebilmek ve bunları (yazılı ve sözlü) kendi sözcükleriyle ifade eder;
I- A. 9	Yazılı bir metnin içeriğini anlar: mesajlardan bilgileri ayırma, analiz etme, değerlendirme ve özetleyebilme çalışmalarını yapar ve ayrılarını kullanarak (yazılı ve sözlü olarak) kendi kelimeleri ile ifade etmeyi bilir;
I-A.10	Görsel olarak sunulan içerikleri (diyagramlar, tablolar ve grafikler, resimler, animasyonlar vb.) anlar: görsel olarak sunulan içerikleri ayırır, analiz eder, değerlendirir, özetler ve açıklar (yazılı ve sözlü olarak);
I-A.11	Edebi eserlerin vermek istediği mesajı anlar, aynı zamanda mesajların üslup ve estetik unsurlarını belirlemeyi ve analiz etmeyi bilir;
I- A. 12	Farklı kaynaklardan ve medyadan gelen bilgileri kullanır ve sunulan bilgilerin kaynağını, bağlamını, amacını ve güvenilirliğini dikkate alarak eleştirel bakış açısıyla mesajlara ve bilgilere yaklaşmayı bilir/uygular.
<i>Öğrenci şunları anlar ve kabul eder:</i>	
I- B.1	İçerik ve kişinin kendi fikrini ifade etme şekli, iletişimin sürdürülmesine ve geliştirilmesine katkıda bulunabilir, ancak aynı zamanda yanlış anlaşılmalara ve çatışmalara da neden olabileceğini anlar/kabul eder;
I- B.2	Dilin farklı bağlamlarda ve ortamlarda, farklı şekillerde kullanılması, etkili iletişim ve etkileşimin sağladığını (iletişimin kiminle gerçekleştiğini her zaman akılda tutarak) anlar/kabul eder;

I- B.3	Farklı içerik ve yapıya sahip metinler okunarak okuryazarlık gelişir, kendine ve dünyaya daha geniş bir bakış açısı oluşur, zorunluluk ve zevkten dolayı yazma teşvik edilir;
I- B. 4	İçerik ve kişinin kendi fikrini ifade etme şekli, iletişimin sürdürülmesine ve geliştirilmesine katkıda bulunabilir, ancak aynı zamanda yanlış anlaşılmalara ve çatışmalara da neden olabileceğini anlar/kabul eder;
I- B. 5	Ana dilde okumak ve kendini ifade etmek, yaratıcılığın ve eleştirel düşünmenin geliştirilmesi ve teşvik edilmesi açısından önemlidir;
I- B.6	Ana dil bilgisi diğer tüm alanlarda (öğretim programı konuları) öğrenmenin ve bilgi edinmenin temelidir;
I- B.7	Anadilini bilmek etnik kimliğin en önemli dayanaklarından biridir.

Öğretim programı ayrıca Ulusal Standartların aşağıdaki alanlarında ilgili yeterlilikleri de içermektedir: **“Dijital Okuryazarlık”, “Kişisel ve Sosyal Gelişim”, “Toplum ve Demokratik Kültür” ve “Sanatsal İfade ve Kültür”**.

Dijital Okuryazarlık

Öğrenci şunları bilir ve yapabilir:

IV-A.1	Bilinen ve yeni dijital cihazların olasılıklarını araştırmak ve karşılaştırmak ayrıca belirli bir ihtiyaç ve duruma en uygun olanları bağımsız olarak değerlendirir, seçer ve kullanır;
IV-A.2	Bir görevi çözmek, ihtiyaç duyduğu programları seçip kurmak, koruma programlarını kullanmak ve dijital cihazların ve ağların işleyişindeki rutin sorunları çözmek için BİT'in ne zaman ve ne şekilde etkili kullanımının gerekli olduğunu değerlendirir;
IV-A.3	Dijital ortamda farklı cihaz ve ağlarda içerikleri kısıtlamak ve güvenli bir şekilde saklamak ve paylaşmak için farklı yöntemler kullanır;
IV-A.4	Bir sorunu analiz etmek, bunun araştırılması ve çözümü için bir fikir ve plan geliştirmek ve BİT'in ne zaman ve ne için kullanılacağını planlamak için başkalarıyla iş birliği içinde olur;
IV-A.5	Hangi bilgilere ihtiyaç duyduğunu belirlemek, dijital verileri, bilgileri ve içeriği bulmak, seçmek ve indirmek için bilişim teknolojisini kullanmayı bilir;
IV-A.6	Farklı veri işleme araçlarını seçmek ve kullanmak, verileri analiz etmek ve kullanım kurallarına uygun olarak farklı şekillerde sunar;
IV-A.7	Uygun BİT iletişim araçlarını seçer ve kullanır, bilgileri güvenli bir şekilde paylaşır, çevrimiçi projelerde, sosyal etkinliklerde veya kişisel kullanım için başkalarıyla iletişim kurar ve iş birliği yapar;
IV-A.8	Dijital içeriği, eğitimsel ve sosyal ağları güvenli ve sorumlu bir şekilde kullanır;
IV-A.9	Çok kültürlü dijital alanda başkalarıyla iletişim kurarken, farklı katılımcılara saygı duyar ve dijital alanda yasal, kültürel ve etik davranış normlarına uyar;
IV-A.10	Dijital kimliğine, güvenliğine ve itibarına dikkat eder ve gizlilik politikalarına saygı gösterir;

I-A.12	Belirli bir amaca ve belirli bir izleyici kitlesine yönelik basit yaratıcı multimedya ürünlerini değiştirmek veya oluşturmak için statik ve dinamik temsilleri, ses, metin ve görüntüleri birleştirerek farklı modeller ve simülasyonlar kullanma olanaklarını araştırır;
IV-A.13	Yenilik ve kullanılabilirlik da dahil olmak üzere dijital ürün ve çözümlerin kalitesine ilişkin kriterleri tanımlar.

Öğrenci şunları anlar ve kabul eder:

IV-B.1	Dijital okuryazarlık ile günlük yaşamı için gerekli- öğrenmeyi, yaşamı ve işi kolaylaştırma, iletişimin, yaratıcılığın ve yeniliğin genişlemesine katkıda bulunduğunu bilir. Eğlence için çeşitli fırsatlar sunarak eğlenceli dakikalar geçirebileceğini anlar/kabul eder;
IV-B.2	Dijital ortamda farklı cihaz ve ağlarda içerikleri kısıtlamak ve güvenli bir şekilde saklamak ve paylaşmak için farklı yöntemler kullanır;
IV-B.3	Bir sorunu analiz etmek, bunun araştırılması ve çözümü için bir fikir ve plan geliştirmek ve BiT'in ne zaman ve ne için kullanılacağını planlamak için başkalarıyla iş birliği içinde olur;
IV-B.4	Dijital alanda kimlik, mahremiyet ve duygusal güvenliğin korunması gerektiğini bilir, nefret söylemi ve siber şiddet kullanmamak ve dijital topluluklarda iletişim kurallarına ve normlarına saygı duymak önemli olduğunu bilir ve aynılarını kabul eder;
IV- B.5	Dijital ortamda var olan bilgiler etik olarak, tanımlanmış kurallara göre ve insanların iyiliği için kullanılmalıdır;
IV-B.6	Dijital ağlarda bulunan ürünlerin fikri mülkiyet haklarına saygı gösterir.

Kişisel ve sosyal gelişim

Öğrenci şunları bilir ve yapabilir:

VA.2	Kişinin kendi zihinsel ve fiziksel sağlığının ve refahının gelişmesini ve iyileştirilmesini sağlayacak etkinlikleri seçmek ve uygulamak;
VA.3	kişinin farklı sosyal gruplara ait olma (örneğin cinsiyet, etnik ve ulusal kimlik) temelinde inşa edilen kendi kimliğinin farklı bileşenlerini ve hayatta sahip olduğu farklı rolleri (örneğin öğrenci, oğul/kız) tanımlar;
VA.4	Kendi yeteneklerini ve başarılarını (güçlü ve zayıf yönleri dahil) değerlendirir. Kendi başarılarının gelişmesini ve ilerlemesini sağlayacak öncelikleri belirlemeyi bilir;
VA.5	Kendi içindeki ve başkalarındaki duyguları tanıyarak, farklı durumlarda kişinin kendi duygusal tepkilerinin sonuçlarını algılar ve duygularla başa çıkmak için uygun stratejiler uygular;
VA.6	Öğrenme ve kendini geliştirme için hedefler belirler ve bunlara ulaşma yolunda ortaya çıkan zorlukların üstesinden gelmek için çalışır;
VA.7	Gelecekte öğrenmelerini kolaylaştırır ve kendi davranışlarını ayarlamak için kendi deneyimlerini uygular;
VA.8	Kendi zamanını, belirlenen hedeflere verimli ve etkin bir şekilde ulaşmasını ve kendi ihtiyaçlarını karşılamasını sağlayacak şekilde organize eder;

VA.9	Kendi eylemlerinin ve başkalarının eylemlerinin kendisi ve başkaları için sonuçlarını öngörür;
VA.10	Kendi ve başkalarının eylemlerinde doğru ve yanlış değerlendiren etik ilkeleri uygular ve özelliklerini ortaya çıkarır (dürüstlük, adalet, saygı, sabır, özen, nezaket, minnettarlık, kararlılık, cesaret ve öz disiplin gibi);
VA.13	Başkalarıyla iletişim kurar ve kendini duruma uygun şekilde açıklamayı bilir;
VA.14	Aktif dinleyen ve uygun şekilde karşılık veren, başkalarına empati ve anlayış gösteren ve kendi kaygılarını ve ihtiyaçlarını yapıcı bir şekilde ifade etmeyi bilir;
VA.15	Ortak hedeflere ulaşmak için başkalarıyla iş birliği yapar, kendi görüşlerini ve ihtiyaçlarını başkalarıyla paylaşır. Başkalarının görüş ve ihtiyaçlarını dikkate almayı bilir;
VA.17	Kendileri için geri bildirim ve destek ister, aynı zamanda başkalarının yararına yapıcı geri bildirim ve destek sağlamayı bilir;
V -A.18	Sorunları ortaya çıkarmak, bilgi ve önerileri analiz etmek, değerlendirmek ve varsayımları kontrol etmek amacıyla araştırmak, ilgili sorular sorar;
VA.19	Sonuç çıkarmak ve rasyonel kararlar almak için önerilerde bulunur, çeşitli olasılıkları göz önünde bulundurur ve sonuçlarını öngörür;
VA.21	Kendi öğrendiklerini analiz eder, değerlendirir ve kendi öğrendiklerini geliştirmeyi bilir;

Öğrenci şunları bilir ve kabul eder:

V-B. 1	Kişinin kendi vücuduna iyi bakması ve düzenli olarak fiziksel aktiviteler yapması, fiziksel ve zihinsel sağlığın sağlanması için önemli bir koşul olduğunu bilir;
V-B. 2	Kişinin kendi kimliğini fark etmesi özgüveninin güçlenmesine ve kişisel gelişimine katkıda bulunur;
VB.3	Kişinin kendi başarıları ve refahı büyük ölçüde ortaya koyduğu işe ve elde ettiği sonuçlara bağlı olduğunu anlar/kabul eder;
V-B.4	Yaptığı her eylemin kendisi ve/veya çevresi için sonuçları vardır;
V-B.6	Hayattaki başarı büyük ölçüde kendisi için belirlediği hedeflere bağlıdır ve belirlenen hedeflere ulaşmadaki verimlilik ve etkililik büyük ölçüde faaliyetlerini planlama ve zamanını düzenleme şekline bağlıdır;
V-B.7	İnisiyatif, ısrar, azim ve sorumluluk, görevleri yerine getirmek, hedeflere ulaşmak ve günlük durumlardaki zorlukların üstesinden gelir;
V-B.8	Başkalarıyla etkileşim iki yönlüdür-tıpkı başkalarının kendi çıkarları ve ihtiyaçlarından memnun olmalarını talep etme hakkına sahip olduğu gibi, kendi çıkarlarını ve ihtiyaçlarını karşılamaları için başkalarına yer verme sorumluluğu olabileceğini anlar/kabul eder;
V-B.9	Geri bildirim istemek ve yapıcı eleştiriyi kabul etmek, bireysel ve sosyal düzeyde kişisel ilerlemeye yol açacağını anlar/kabul eder. Geri bildirim istemek ve yapıcı eleştiriyi kabul etmek, bireysel ve sosyal düzeyde kişisel ilerlemeye yol açacağını anlar/kabul eder;
VB.10	Öğrenme okulda bitmeyen ve örgün eğitimle sınırlı olmayan sürekli bir süreç olduğunu bilir.

Toplum ve demokratik kültür

Öğrenci şunları bilir ve/veya yapabilir:

VI-A.3	Kendi bakış açısını formüle etmek ve tartışmak, diğer insanların bakış açılarını dinlemek ve analiz etmek ve aynı fikirde olmadığı durumlarda bile onlara saygılı davranır;
VI-A.5	Herhangi bir gerekçeyle (cinsiyet ve etnik köken, yaş, yetenekler, sosyal statü vb.) insanlar arasındaki farklılıklara saygı gösterir;
VI-A.6	Kendisi ve başkaları arasında klişelerin ve önyargıların varlığını kabul eder ve ayrımcılığa karşı kendi görüşlerini ifade etmeyi bilir;
VI-A.7	Sözlü ve fiziksel şiddetin olumsuzluklarını tanır, şiddetin sonuçlarını algılar ve buna karşı çıkmayı bilir;
VI-A.8	Toplumdaki insanları neyin birleştirdiğini ve neyin ayırdığını görmek, herkesin ihtiyaç ve çıkarlarını dikkate alarak toplumun ilerlemesine katkıda bulunmanın yollarını bulur;
VI-A.9	Toplumdaki savunmasız grupları tanır, insani ve gönüllü faaliyetlere katılır ve destekler;
VI-A.17	Kamuoyu üzerindeki etkisini analiz eder ve kendi görüşlerini temel alacak güvenilir bilgi kaynaklarını seçer.

Öğrenci şunu anlar ve kabul eder :

VI-B.1	İnsanlar arasındaki farklılık (cinsiyet ve etnik köken, yaş, yetenekler, sosyal statü, vb.) ve ayrımcılık yapmaması gerektiğini bilir;
VI- B.2	Çocuklar da dahil olmak üzere tüm insanlar, ihtiyaç ve ilgi alanlarına ilişkin fikir ve görüşlerini açıklama ve karar alma süreçlerine katılma hakkına sahiptir;
VI- B.5	Toplumun başarılı bir şekilde işlemesi için eşitlik, hakkaniyet ve sosyal uyum gereğini bilir;
VI- B.6	Kişisel katılım ve başkalarıyla işbirliği, ortak kamu çıkarının gerçekleştirilmesi için gerekli olduğunu bilir.

Teknik, teknoloji ve girişimcilik

Öğrenci şunları bilir ve/veya yapabilir:

VII-A.2	Toplumun gelişimi için inovasyon ihtiyacını açıklar;
VII-A.4	Ürün ve/veya hizmetlere yol açan fikirler üretir ve faaliyetler tasarlar;
VII-A.9	Önceden benimsenen ve verilmiş kurallara göre ve tüm ekip üyelerinin rolünü bilir/anlar ve yaptıkları katkılara saygı göstererek ekip çalışmasına aktif bir şekilde katılır.

Öğrenci şunu anlar ve kabul eder :

VII-B.3	İnisiyatif, kişisel yaşamda ve toplum yaşamında değişiklik yapmanın temel koşulu olduğunu ayrıca değişikliklerin başarısı, zorluklarla yüzleşmek ve/veya risk almakla ilgilidir;
VII-B.4	İş ahlakı, kültürel duyarlılık ve başkalarına karşı tutum, olumlu bir çalışma ortamının yaratılması ve sürdürülmesi açısından önemlidir;

VII- B.5	Kaynaklar sınırsız değildir ve sorumlu bir şekilde kullanılması gerekir.
-----------------	--

Sanatsal ifade ve kültür

Öğrenci şunları bilir ve/veya yapabilir:

VIII-A.1	Kültürün tüm alanlarından (edebiyat, müzik, görsel sanatlar, sahne sanatları, dekoratif sanatlar, mimari, tasarım) farklı sanatsal ifade biçimleri hakkında bilgi sunar;
VIII-A.2	Değerlerin gelişimi üzerindeki etkilerini belirler;
VIII-A.3	Sanatsal veya diğer yaratıcı ifade biçimlerini (bireysel veya toplu) kullanarak kendi fikirlerini, deneyimlerini ve duygularını ifade eder/uygular;
VIII-A.4	Kendi veya başka kültürlere ait başkalarının yarattığı sanat ürünlerinde ifade edilen fikir, deneyim ve duyguları yorumlamayı bilir;
VIII-A.5	Edebiyat ve görsel sanatlar, müzik, dans ve diğer kültürel ürünler aracılığıyla kendi kültürleri ve farklı ifade biçimleri hakkında bilgi edinir ve paylaşarak uygular;
VIII-A.6	Kişinin kendi kültürü ile daha dar ve daha geniş çevresindeki diğer kültürler arasındaki farkları ve benzerlikleri tespit edebilmesi ve bunların bağlantı ve karşılıklı bağımlılığını analiz eder;
VIII-A.7	Kültürel özelliklerin zaman içinde ve farklı bağlamlarda nasıl değiştiğini tanımlar ve açıklar;
VIII-A.8	Küreselleşmenin önemini farkına varır ve yararlarını ve zorluklarını ve yerel sorunların küresel hareketlerle bağlantısını açıklar;
VIII-A.9	Ait olduğu kültürün (gelenek ve din dahil) kimliğinin ve dünya görüşünün oluşumunu nasıl etkilediğini tanımlar ve açıklar;
VIII-A. 10	Kendi çevresinde ortaya çıkan diğer kültürel grupların üyelerine yönelik kalıp yargıları ve önyargıları belirler ve sorgular.

Öğrenci şunu anlar ve kabul eder :

VIII-B.3	Kişinin kendi kültürüne saygı duyması ve onu desteklemesi, kültürel kimliğin ve saygınlığın güçlendirilmesine katkıda bulunur;
VIII-B.5	Kültürler arasındaki farklılıklar öğrenme fırsatları ve karşılıklı anlayış ve ilerleme için bir zorluk olarak görülmelidir;
VIII-B.6	Başka kültürlere saygı duymak ve teşvik etmek, kişinin kendi kültürüne başkaları tarafından saygı gösterilmesini sağlamaya katkıda bulunur.

ÖĞRENME KAZANIMLARI

Öğretim Alanı: **DİL (DİL BİLGİSİ) ve İLETİŞİM**

Ders sayısı: 67

Kazanımlar:

Öğrenci:

1. Türkçenin diğer diller arasında benzersiz (farklı) ve özel bir yere sahip olduğunu belirtir;
2. Türkçenin dünya dilleri içindeki konumunun farkındadır. Türk dilinin tarihsel gelişimi bakımından önemini açıklar;
3. Vurgu birimlerini tanımlar, belirler ve oluşturur;
4. Adları yapısal özelliklerine göre (oluşumlarına, verilmiş biçimlerine ve sayılarına göre) ayırt edebilir ve ön adları doğru bir şekilde anlar ve kullanır;
5. Yapı bakımından fiiller veya eylemler, isim soylu kelimeler gibi üç ana kategoriye ayrılır: basit, türemiş ve birleşik fiiller. Türemiş fiiller, isim veya fiil köklerine yansıma yoluyla veya yapım ekleri eklenerek oluşturulan fiillerdir. İsim veya fiil köklerinden yansıma veya yapım ekleriyle türetilen fiilleri anlamak için şu alt kategorileri ele alır: a) İsim soylu kelimelerden türetilen fiiller: isimlerden türetilen fiilleri bilir. b) Fiil kök ve gövdelerinden türetilen fiiller: mevcut fiil kök veya gövdelerine eklemeler yapar;
6. Fiiller bir yargıyı iletirken hareketin, oluşun, kılışın, durumun, işin gerçekleştiği ya da gerçekleşeceği zamanı da belirtir;
7. Eylemlerde üç temel zamanı (geçmiş (bilinen geçmiş zaman, öğrenilen geçmiş zaman) şimdiki, gelecek ve geniş) ve eylemlerde üç temel kişiyi bilir;
8. Birleşik eylemleri kavrar ve kullanır. Kurallı birleşik eylemleri (yeterlik, tezlik ve sürerlik eylemlerini) tanır;
9. Cümle bilgisi, cümlenin öğelerini (özne, yüklem ve tümleçler) analiz eder ve kavrar. Cümlenin yardımcı öğelerini (tümleç türlerini) kavrar;
10. Cümle çeşitlerini kullanırken yapılarına göre ifade eder;
11. Parça-cümlelerin ilişkilerini tespit ederek açıklar ve bağımsız karmaşık cümlelerde virgüllerin doğru kullanımını sağlar.
12. Yerli ve yabancı sözcüklerin anlamlarını yorumlayarak doğru kullanır.
13. Daha karmaşık ve uzun metinleri anlayarak okur ve doğru olmayan metin paragraflarını okuyup yorumlar.

Konular (ve kavramlar):

Dil bilimi

- Türkçenin dünya dilleri arasındaki yeri

Ölçme ve Değerlendirme Standartları:

- Dil ailelerini, yapı ve köken bakımından dilleri bilir.
- Türkçenin köken ve yapı bakımından dünya dilleri arasındaki yerini belirler.
- Türkçenin dünya dilleri arasındaki yerini belirler.
- Türk dilinin tarihî gelişimini dönemlere ayırır.
- Türk dilinin dönemlerini araştırır, her dönemin ayırıcı özelliklerini belirler.
- Yazı dili ve konuşma dilini ayırt eder, aralarındaki farkları sezer.

	<ul style="list-style-type: none"> • Coğrafi ve siyasi ayırmadan kaynaklanan farklılıkları belirler. • Lehçe, Şive ve Ağız ile ilgili konuşma ve yazıda temel kavramları ve tanımları bilir.
Ses bilgisi <ul style="list-style-type: none"> • Ses bilgisinden: Ses, harf, hece ve kelime • Hece ve hecenin özellikleri	<ul style="list-style-type: none"> • Ses ve ses özelliklerini doğru kullanır. • Ses uyumlarını doğru olarak (kurallı) kullanır. • Hece ve hecenin özelliklerini bilir: Açık hece; Kapalı hece. • Türkçenin zenginleşme yollarını analiz eder. • Hece, hece çeşitlerini bilir (diftong, kaynaştırma harfleri, ulama, aşınma, vurgu ve tonlama). • Vurgu ve vurgu çeşitlerini bilir. • İki heceli ve üç heceli kelimeleri uygun şekilde vurgular. • Okuma, sözlü anlatım ve konuşma sırasında kelimeleri doğru vurgular ve aksanlı heceyi vurgular. • Tek heceli, iki heceli, üç heceli ve çok heceli kelimelerde vurguyu doğru şekilde açıklar.
Yapı bilimi (Dil bilgisinde, kelimelerin yapısını, türeme yollarını ve çekim biçimlerini inceleyen kolu, yapı bilgisi, morfoloji) <ul style="list-style-type: none"> • Yapı bakımından adlar • Yapı bakımından ön adlar (sıfatlar)	<ul style="list-style-type: none"> • Adları/isimleri bilir (özel, ortak, tekil, çoğul, soyut, somut ve topluluk adlar, adlarda küçültme gibi/kadar). • Yapılarına göre adları tanır (basit, birleşik ve türemiş adlar). • Yapılarına göre sıfatlar: basit, türemiş ve birleşik sıfatları anlar. • Bir metindeki anlamına göre ya da yapılarına göre sıfatları tanımlar.
Zamirler <ul style="list-style-type: none"> • Kişi, işaret, belgisiz ve soru adıları/zamirleri • Konuşma ve yazıda doğru kullanma	<ul style="list-style-type: none"> • Yazılı metinde kişi, işaret, belgisiz ve soru zamirlerinin biçimlerini tanır. • İşaret zamirlerini sözlü ve yazılı anlatımda doğru kullanır. • Yazılı metindeki soru zamirlerini tanır. • Sözlü ve yazılı anlatımda soru zamirlerini doğru kullanır.
Yapısına göre belirteçler <ul style="list-style-type: none"> • Belirteç/Zarf (durum, zaman, yer-yön ve miktar). Belirteç (zarf), ilgeç (edat), bağlaç ve ünlem olan kelime ve kelime grupları • İlgeç (edat), bağlaç ve ünlem olan kelime ve kelime grupları	<ul style="list-style-type: none"> • Farklı zarfları cümle içinde doğru kullanır. • Cümlelerde bağlaçları tanır. • Cümle kurarken bağlaç kullanır. • Belirteçleri tanır. • Belirteçleri cümle içerisindeki fiil ya da fiilimsileri durum, hâl, zaman ve miktar yönünden niteler. • Basit belirteçleri belirler.

	<ul style="list-style-type: none"> • Türemiş belirteçleri belirler. • Birleşik veya gruplaşmış belirteçlerin en azından iki kelimedenden oluştuğunu bilir. • İlgeçleri, bağlaçları ve ünlemleri tanır ve kullanır.
Eylemlerin anlam özellikleri <ul style="list-style-type: none"> • Yapılarına göre eylemleri (basit, türemiş ve birleşik eylemler).Eylem (eylemlerde zaman, şimdiki zaman, geçmiş zaman, gelecek zaman, geniş zaman, geçişli ve geçişsiz eylem)	<ul style="list-style-type: none"> • Eylem olan sözcükleri kavrar. • Basit eylemleri tanımlar. • Türemiş eylemleri tanımlar. • Birleşik eylemleri tanımlar. • Yardımcı eylemlerle birleşik eylemleri tanımlar. • Kurallı birleşik eylemleri (yeterlik, tezlik ve sürerlik eylemleri) tanımlar. • Deyim halindeki birleşik eylemleri tanımlar. • Yapılarına eylemleri kavrar ve uygular.
Söz dizimi <p><i>Türkçede: Bir cümleyi oluşturan kelime türlerinin arasındaki ilişkileri inceleyen ve sınıflamalar yapan dil bilgisi kolu, cümle bilgisi, sentaks.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cümlelerin kavramı, içeriği ve özelliği • Cümle öğeleri (özne, yüklem, nesne ve tümleş) • Anlamlarına göre cümle çeşitleri: (olumlu, olumsuz, soru, ünlem cümlesi) • Yapı bakımından cümle çeşitleri: (basit, birleşik, sıralı, bağlı) • Cümle bilgisi • Cümlelerin öğeleri (özne, yüklem ve tümleşler) • Cümlelerin yardımcı öğeleri (tümleş türleri) • Kuruluşuna göre cümle çeşitleri	<ul style="list-style-type: none"> • Cümlelerin temel öğelerini tanır (özne ve yüklem-özne yüklem uyumu). • Bir isim grubu ile bir cümleyi birbirinden ayırır. • Fiil-isim yüklemine şekillerini tanır ve ayırt eder. • Yüklem fiilinin biçimlerini tanır ve ayırt eder. • Özne işlevinde farklı sözcük türleriyle (isim, zamir ve sıfat) cümleler kurar. • Cümlelerin yardımcı öğeleri ile cümle oluşturur (nesne ve tümleş). • Yapılarına göre cümleleri bilir (basit ve birleşik cümleler). • Tümleşler ve tümleş türlerini (nesne, dolaylı, belirteçli tümleş) bilir. • Kurallı ve devrik cümleyi bilir.
Kelime bilgisi <p>Kelime bilgisi, kelimelerin ve ne anlama geldiklerinin bilgisidir. Sözcükbilim, dilin sözcük varlığını, yani sözcüklerini, türetmede görev alan biçimbirimlerini, bileşik sözcük, deyim, atasözü, kalıplaşmış söz gibi öğelerini incelemeye yönelen, bu öğelerin</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Verilen örneklerdeki yerli ve yabancı kelimelerin anlamlarını tespit eder ve yorumlar. • Türk dilinin söz varlığının farklı kökenlerinden gelen sözcükleri kullanarak örnekler oluşturur.

<p>kökenlerini, oluşumlarını araştırarak biçim ve anlam açısından gelişmelerini saptamaya çalışan bir dilbilim dalıdır.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kelimelerin kökenine göre Türk dilinin söz varlığı • Türkçe kelimeler • Türkçemize giren yabancı kelimeler	
<p>İmla Kuralları</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noktalama işaretlerinin kullanımı: virgül	<ul style="list-style-type: none"> • Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konduğunu bilir. • Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanır. • Cümlede özel olarak vurgulanması gereken öğelerden sonra konduğunu bilir. • Cümle içinde ara sözlere ve ara cümleleri ayırmak için kullanır.
<p>Okuduğunu Anlama</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daha karmaşık ve uzun metinleri okuyarak anlama • Daha karmaşık ve doğrusal olmayan metinleri okuma ve yorumlama	<ul style="list-style-type: none"> • Okunan metne ilişkin soruları yanıtlar . • Belirli bir edebi ve edebi olmayan metinde sunulan gerçekleri , ayrıntıları ve olayları tanımlar ve belirtir. • Belirli bir metindeki yabancı kelime veya ifadeleri bağlamdaki kullanımlarına göre açıklar. • Metni özetlemek için okunan metinden anahtar kelimeleri çıkarır. • Bir metinde sunulan kanıt ve bilgilere dayanarak mantıksal sonuçlar çıkarır. • Karakterleri, olay örgüsünü ve bağlamı kendi anlayışına dayanarak metinde bundan sonra ne olabileceğine dair tahminlerde bulunur. • Bir metindeki neden-sonuç ilişkilerini tanımlar ve olay veya eylemlerin birbirini nasıl etkilediğine dair çıkarımlar yapar. • Okuduğu edebi ya da edebi olmayan bir metni anlamak ve yazarın mesajı ya da amacı hakkında sonuçlar çıkarmak için onunla ilgili sorular sorar. • Okuduğu metin hakkında çıkardığı sonuçları desteklemek için alıntılar, örnekleri veya ayrıntıları kanıt olarak kullanır. • Daha karmaşık açıklamaları, tabloları, grafikleri ve diğer doğrusal olmayan metinleri okur ve yorumlar.
<p>Etkinlik örnekleri:</p>	

- Öğrenciler küçük gruplar halinde çalışırlar. Öğretmen soru kağıtlarını gruplara dağıtır. Öğrenciler dillerin sınıflandırılmasıyla ilgili soruları okuyorlar. Örneğin, köken bakımından diller belli başlı hangi sınıflara ayrılmıştır?; Yapı bakımından diller hangi özelliklerine göre gruplandırılmıştır?; Türkçenin köken bakımından dünya dilleri arasındaki yeri nedir? gibi soruların konusu ve içeriği tartışılır, her grubun sorusu yanıtlanır ve tüm sorular istişare edilerek tahtada sonuçlar yazılır.
- Öğretmen Türk dilinin tarihî gelişimini dönemlere ayıran zaman çizelgesini öğrencilere gösterir. Öğrenciler gruplar halinde her dönemi özetleyen özellikleri kağıda yazarlarlar. Her gruptan bir temsilci, dönemin özelliklerini tahtada sunar. Etkinlik sonunda öğretmen öğrencilere sorular sorarak alınan cevaplar üzerinden konu tekrarlanır.
- Öğretmenin ev ödevi olarak verdiği ön hazırlığın ardından öğrenciler "Ben Kimim?" adlı rol oyununu oynarlar. Her öğrenci farklı lehçe ve şivelerden oluşan ifadeleri kullanır. Böylece oyun üzerinden her öğrenci şive, lehçe ve ağız arasındaki farkı öğrenir. Oyun sonunda öğretmenin hazırladığı sorular öğrenciler tarafından yanıtlanır. Öğrenciler bireysel olarak ders kitaplarının standart dil seçimine ilişkin görüşlerini yazarlar, verilen yönergeler doğrultusunda tartışılır, belirli karşılaştırmalar yaparlar, ders kitaplarının görüşleriyle ilgili benzerlik ve farklılıkları yazarlar.
- Öğrenciler çiftler halinde çalışırlar. Öğretmen her çifte bir çalışma sayfası verir. Çiftler, karışık hecelerle yazılmış kelimelerin bulunduğu bir metin alırlar. Öğrenciler metinde yanlış yazılan kelimelerin altını kırmızıyla çizerek kelimeyi doğru şekilde yazarlar. Tek heceli, iki heceli, üç heceli ve çok heceli kelimelerde vurguyu doğru şekilde açıklarlar.
- Öğrenciler gruplar halinde çalışırlar. Her gruba farklı yapıya göre isimlerin olduğu bir metin verilir. Öğrenciler metni okur ve isimlerin yapısını işaretleyip vurgular ve ardından bunları üç sütuna bölünmüş bir tabloda düzenlerler: basit isimler, birleşik isimler ve türemiş isimler. Her grup çalışmayı sunar ve sınıf arkadaşlarının ve öğretmenin konu ile ilgili sorularına cevap verirler.
- Gruplara ayrılan öğrencilere, içerisinde çok sayıda anlam veya yapısına göre farklı sıfatların yer aldığı kısa bir metin verilir. Öğrenciler metni okurlar ve bir tablo çizerek sıfatları anlam veya yapı bakıma göre ayırırlar. Sıfatların ayırımını yaptıktan sonra her grubun temsilcisi metinde yer alan sıfatları okur. Bu şekilde öğrenciler sıfatları tanımlarlar.
- Öğrencilere farklı zamir türlerini (şahıs, işaret, belgisiz, iyelik...) içeren bir çalışma sayfası verilir. Öğretmen öğrencilere önce metni okumaları talimatını verir. Öğrenciler metinde yer alan zamirleri işaretleyip vurgular ve ardından bunları sütunlara bölünmüş bir tabloda düzenler: Şahıs zamirleri, dönüşlülük zamiri, işaret zamirleri belgisiz zamirler, soru zamirler, ilgi zamiri ve iyelik zamiri. Öğrenciler çalışmayı sunar ve öğretmenin konu ile ilgili sorularına cevap verirler.
- Öğrenciler çift halinde ayrılır. Çiftler birbirlerine beş fiil söylerler, görev fiileri deftere yazmak ve onlardan fiil isimleri ve fiil sıfatlarını türetmek/oluşturmaktır. Daha sonra belirlenen isim ve fiil sıfatlarını okuyup fiillerdeki benzerlik ve farklılıklarının neler olduğu ve nasıl oluştukları konusunda istişare edilir. Sonuçlar tahtaya yazılır.

- Öğrencilerin yeşil ve kırmızı kartları vardır. Bir öğrenci türemiş ve basit belirteçlerden oluşan bir kart çeker, türemiş olan belirteç için kırmızı, basit belirteç için yeşil kart alır.Öğretmen kartta yanlış rengi seçen öğrencileri izler ve onlara talimatlar ve açıklamalar verir.
- Öğrenciler gruplara ayrılır. Her gruba içinde kelimelerin olduğu bir kutu verilir. Görev, değişmez kelimelerin sütunlar halinde yazıldığı bir tablonun bulunduğu sayfadaki kelimeleri düzenlemektir. Görevi ilk ve doğru tamamlayan grup kazanır ve o grup yapılan çalışmayı sunar, diğerleri takip eder ve gerekirse düzeltmeleri tablolarında yapar.
- Öğrencilere bir kağıda yazılmış kelimeler verilir, tahtaya iki kutu çizilir, her iki kutuya sabit kelimelerden bir kelime grubu yazılır. Öğrenciler kelimeyi ait olduğunu düşündükleri kelime grubuna yerleştirmelidirler. Daha sonra kelimeler işaretlenir ve bunların uygun kelime gruplarına ayrılması tartışılır.
- Öğrencilere farklı ünlemlerin yer aldığı çalışma sayfaları verilir. Çift halinde verilen ünlemlerden cümleler oluştururlar. Birkaç çift ünlem cümlesi örneklerini tahtaya yazar, öğretmen onların cevaplarını dinler ve diğer öğrencilerle birlikte bunların kullanımına ilişkin yorumlarını dinler.
- Öğretmen öğrencilerden yerli ve yabancı kelimelerden oluşan cümleler oluşturma görevi verir. Cümleleri oluşturma motivasyonu olarak öğretmen gerçek durumları, okul hayatındaki somut olayları gösterebilir. Cümleler tahtaya yazılır ve üzerinde tartışılır.
- Öğrenciler dört gruba ayrılır, her gruba beş bağlaç verilir. İki grup, bağlaçların kendi kısmi cümlelerini bağlayacağı karmaşık cümleler oluşturur. Diğer iki grup ise cümle içinde iki kelimeyi birbirine bağlayacak bağlaçlar kullanır. Bağlaçların cümle oluşumundaki işlevi hakkında öğretmenin yardımıyla cümleler okunur ve sonuçlar çıkarılıp yazılır.
- Öğrencilere farklı tümleç türlerini (nesne, dolaylı, belirteçli tümleç..) içeren bir çalışma sayfası verilir. Öğretmen öğrencilere önce metni okumaları talimatını verir. Öğrenciler metinde yer alan tümleçleri işaretleyip vurgular ve ardından bunları sütunlara bölünmüş bir tabloda düzenler. Öğrenciler çalışmayı sunar ve öğretmenin konu ile ilgi sorularına cevap verirler.
- İki öğrenci tahtaya çıkıp kapının önünde oturan ve sessizce konuşan iki büyükanneyi canlandırıyorlar. Daha sonra öğrenciler önceden hazırlanmış bir kutudan cümlelerin gelecek ya da geçmiş zaman kipiyle yazıldığı bir kağıt çekerler. Birinci "büyükanne" cümleyi okur ve sanki diğer "büyükanneye" anlatıyormuş gibi diğer öğrencilerin önünde de bunu oynayarak gelecek zamana dönüştürmek zorundadır. İkinci "büyükanne" ise aynı kipi kullanarak söyleneni yalanlıyor. Sonra rollerini değiştirirler.
- Öğrenciler gruplara ayrılır. Birinci gruba edebi metin, ikinci gruba ise edebi olmayan metin verilir. Öğrencilerden her iki metinde sunulan gerçekleri , ayrıntıları ve olayları tanımlamak ve belirlenmek istenir. Öğretmen metin üzerinden öğrencilere sorular sorar.
- Öğrencilere gelecek zamanda yazılmış bir metin verilir. Öğrencilerin görevi verilen cümlelerde olay örgüsünü ve bağlamı kendi anlayışına dayanarak metinde bundan sonar ne olabileceğine dair tahminde bulunmak.
- Öğrenciler çiftler halinde çalışırlar. Her çifte, öğrencilere fiil yapılarının altını çizerek fiil yapısının yapısını belirlemelerini isteyen bir çalışma sayfası verilir. Çalışma tüm sınıfın önünde sunularak tahtada sonuçlar çıkarılır.

- Öğrenciler küçük gruplar halinde çalışırlar. Gruplara isimlerin (özel, ortak, tekil, çoğul, soyut, somut ve topluluk adlar, adlarda küçültme gibi/kadar) yer aldığı bir metin verilir. Amaç belirli zaman zarfında metindeki isimleri bulmak ve sunmak.
- Öğrenciler küçük gruplar halinde çalışırlar. Gruplara, bazı özellikleri açısından kullanılan isimleri bir sıfatla veya bir nitelik işlevini yerine getiren bir isimle (edatlı) tamamlamaları gereken birkaç cümle verilir. Örnek: Ayşe kek yapıyor. Çalışkan Ayşe lezzetli/çikolata aromalı bir pasta yapıyor. Aynı cümleye birden fazla niteleme eklenebilir. Örnek: İyi, çalışkan ve akıllı Ayşe lezzetli, çikolatalı bir kek yapıyor.
- Öğrenciler küçük gruplar halinde çalışırlar. Her gruba, cümlenin atıfta bulunduğu kelimenin anlamını açıklayan ve tamamlayan kısmının altını çizmeleri, yani yorum içeren kelimenin altını çizmeleri için cümleler verilir. Örnek: En iyi arkadaşım Dilara sıralarımın hepsini saklıyor.Yaz aylarında ailemle birlikte ışıklar şehri Paris'e gideceğiz. Gruplar ödevleri paylaşır, diğer grubun çalışmalarını okuyup kontrol eder, ardından verilen örnekleri birlikte tartışır ve onlara başka örnekler için önerilerde bulunur.
- Öğrenciler küçük gruplar halinde çalışırlar. Her gruba, soru cümleleri içeren bir kağıt verilir. Tahtada ise farklı cümle öğeleri (zarf tamlayıcısı, belirtisiz nesne,özne,yüklem...) yer alır. Amaç tahdata yazılan cümle öğelerini hangi öğeyi buldurmak istediğini eşleştirmektir. Örneğin - İstanbul'a ne zaman gideceksin? (Zarf Tamlayıcısı); Ahmet sana ne aldı?(Belirtisiz nesne); Biraz önce kim geldi?(Özne); Okulunuz nerededir? (Yüklem); Bu işi nasıl yaptınız? (Zarf tamlayıcısı); Burada sabahtan beri kimi bekliyorsunuz? (Belirtili nesne). Gruplar cevapları paylaşır, sonuçlar tahtada yazılır.
- Öğrenciler çiftler halinde çalışırlar. Her çift, üzerine birkaç basit cümlenin yazılı olduğu bir çalışma sayfası alır ve basit cümleleri karmaşık cümlelere bağlama görevi üstlenirler. Örnek; 1. Ali yeni spor ayakkabılarını arıyordu. / Onları bulamadı. Ali yeni spor ayakkabılarını aradı ama bulamadı. 2. Köpek sevinçten atladı. / Ayşe'nin sesini duydu. Köpek Ayşe'nin sesini duyunca sevinçten havalara uçtu. Daha sonra ortaya çıkan karmaşık cümleleri alt cümlelere bölerler. Karmaşık cümlelerdeki cümleciklerin bağımsız mı yoksa bağımlı mı olduğunu tartışır ve nedenini açıklar.
- Öğrenciler küçük gruplar halinde çalışırlar. Her gruba, birleşik, temel ve yan cümleleri ayırt edebilmeleri için farklı cümleler içeren bir kağıt verilir. Öğrenciler verilen cümlelerin çözümlemesi yapar ve tartışır. Örnek. İnsan sağ iken bilinmezse ölünce hiç bilinmez. (Cevdet Kudret, Küçük Paşa) **Yan cümle:** İnsan sağ iken bilinmezse; bilinmezse : Yüklem; insan : Özne; sağ iken : Zarf tümleci; Yan cümle, temel cümleyi zarf işlevi ile tamamlamaktadır. **Temel cümle:** ölünce hiç bilinmez. bilinmez : Yüklem; (o, insan) : Gizli özne; ölünce : Zarf tümleci; hiç: Zarf tümleci.
- Öğrenciler çiftler halinde çalışırlar. Her çiftte, eş anlamlı kelimelerin bulunduğu kağıtlar verilir. Amaç, cümle içindeki eş anlamlı kelimenin altını çizip, çizilen kelimenin eş anlamlısını verilen boş kutuya yazmalarınıdır. Örnek. Bu sene çok kar yağdı. (yıl). Öğrenciler cevapları okur ve üzerinde tartışır.
- Öğrencilere noktalama işareti virgölünün yazım kurallarının yazılı olduğu bir çalışma kağıdı verilir. Kağıdın altında virgül kullanılmayan yazılı cümleler bulunmaktadır. Öğrencilere yukarıdaki yazım kurallarına uyarak virgülü olması gerektiğini düşündükleri yerde

kullanmaları istenir. Öğretmen tahtaya doğru cevapları yazar ve öğrencilerle birlikte kağıtlardaki cevapları belirtilen yazım kurallarına göre yorumlanır.

- Öğrenciler gruplara ayrılır, her gruba bağımsız karmaşık cümlelerde kullanılan basit cümleler ve bağlaçlar verilir. Öğrencilerin cümle oluşturma görevi vardır, ancak bağımsız bileşik cümlenin oluşumunda cümleler arasında virgül kullanma kurallarına uygun olarak virgül kullanırken dikkatli olunmalıdır.
- Öğrenciler gruplara ayrılır. Grupların her biri, içeriği bilinmeyen aynı metni alır. Metin gazetecilik üzerinde olabilir. İçeriğe göre bilgileri özetleyerek gizli bilgileri ortaya çıkarırlar. Temel metin algılama sorularını kullanırlar: kim, ne, ne zaman, nasıl, neden. Daha sonra metni paragraflara bölerek temel bilgileri çıkarırlar. Temel bilgileri birbirine bağlarlar ve metnin anlamı ile sunulan bilgilerin genel resmini elde ederler, yani gerçekler olarak sunulmayan bilgileri yavaş yavaş keşfederler. Tüm gizli bilgileri keşfeden grup kazanır.
- Öğrencilere tarih içerikli bir metin verilir. Öğrenciler metni okurlar ve yazarın sunduğu argümanları ortaya çıkarmakla görevlendirilirler. Daha sonra argümanlara dayanarak metinde ele alınan döneme ilişkin sonuçlar çıkarırlar. Örneğin metinde Osmanlı İmparatorluğu döneminde Makedonya'nın sosyo-politik koşulları ve o dönemde kadının konumu hakkında bilgi verilmektedir. Öğrenciler okudukları ile ilgili argümanları, kanıtları, alıntıları çıkarır ve sınıfa sunarlar.
- Öğrenciler küçük gruplara ayrılır. Her gruba, çalıştıkları konulardaki materyallerle ilgili bir metnin özeti verilir. Örneğin Biyoloji (Ekoloji – ekosistemin sürdürülebilirliği) konusunun içerik ve kavramlarını sunan bir metin alırlar. Metni bağımsız olarak okurlar ve ardından anahtar kelimeleri ve anahtar kelime ifadelerini belirlerler. Anahtar kelime ve ifadeler yardımıyla konuyu herkese anlatmaya çalışırlar.
- Öğrenciler gruplar halinde çalışırlar. Bir makale alıyorlar. Okuduklarını tartışma ve metinden önemli noktaları tek bir kağıt üzerine çıkarma görevleri vardır. Öğrencilerin metni eleştirel bir şekilde okumaları ve metinle birlikte sunulan grafikleri, tabloları ve diyagramları analiz ederek metnin uygunluğunu kontrol etmeleri gerekmektedir. Sunulan bilgiler için öğretmenin hazırladığı soruları yanıtlarlar.
- Okunan metnin sonuçlarını destekleyecek alıntılar, delil niteliğindeki detaylar ve diğer örnekler şeklinde sunulan bilgilerin doğruluğunu ortaklaşa kontrol ederler.
- Öğrenciler, örneğin Hobbit gibi bir kitaptan bir haritanın kopyalandığı çalışma notu alırlar. Sınıfta harita gruplar halinde incelenir. Daha önce haritadaki yer adlarının belirtildiği kitabın içeriğinin bir kısmının kısaca anlatıldığı kısa bir metin hazırlanmıştır. Öğrencilerin onları bulmaları ve grubun nasıl hareket ettiğini göstermeleri gerekir. Her grup çalışmalarını sunar.
- Öğrenciler çiftler halinde çalışırlar. Her çift bir metin okur. Daha sonra Küp tekniğiyle metnin içeriğiyle ilgili çeşitli taleplere yanıt verirler: Tanımlayın, karşılaştırın, ilişkilendirin, analiz edin, uygulayın, lehinde veya aleyhinde tartışın. Her çift çalışmayı sunar, öğretmen ve diğer öğrenciler varılan sonuçlara ilişkin geri bildirimde bulunur.

Alan: EDEBİYAT, İFADE VE YARATICILIK

Ders sayısı: 67

Kazanımlar:

Kazandırılacak bilgi ve beceriler:

1. Halk edebiyatına ait eserleri toplayan kişiler, bu eserleri bir araya getirdikleri kitaplar ve bu kitaplarda yer alan eser çeşitlerini açıklar;
2. Motiflerine göre aşk şiirini inceler;
3. Biçimsel ifade araçlarını ayırt eder ve aralarındaki farkı bilir (kafiye, kafiye çeşitleri, redif, söz sanatı: mecaza dayalı (teşbih, mecaz, teşhis), anlama dayalı (mübalâğa, tezat, tekrar) ve söze dayalı sanat (cinas, aliterasyon, aosnans), eş sesli (sesteş));
4. Fantastik edebiyat öykülerinin özelliklerini açıklar ve içeriklerine göre fantastik edebiyatı ile polisiye romanını ayırt eder;
5. Yazar ve anlatıcı arasındaki farkı, yazar ve karakter arasındaki farkı, karakter anlatıcı ve anlatıcı türleri (ben ve o anlatıcı) arasındaki farkları açıklar;
6. Edebi bir eserdeki dramatik yapıyı tanıır ve hikayenin temel öğelerini belirler;
7. Edebi metinlerin işlevleri yönüyle sanatsal ve öğretici metinler olmak üzere incelendiğini bilir. Edebi eserler manzum ve nesir olarak ikiye ayrılır. Nesrin diğer adları mensur ve düz yazıdır. Kısaca edebi eserlerin özelliklerini (Şiir, Öykü, Roman, Deneme, Makale, Biyografi – Otobiyografi) bilir;
8. Uygulamalı metinler yazabilir, sözlü ve yazılı anlatım yapabilir ve deneyimlerini paylaşabilir; belirlenmiş veya seçilmiş bir konuda planlı veya plansız bir konuşma yapar.
9. Yazım kurallarına uygun deneme örnekleri yazar;
10. Bir konuda bilgi sahibi olduğunda genellikle destekleyici ve bilgiye dayanan kanıtlarla tartışır.

Öğrenci:

1. Farklı içerik ve yapıdaki metinleri okuyarak okur-yazarlık becerilerini geliştirir, kendine ve dünyaya daha geniş bir bakış açısı kazanır ve yazma ihtiyacı teşvik edilir;
2. Türkçede okuma ve ifade etme, yaratıcılığı ve eleştirel düşünmeyi teşvik eder ve geliştirir.

Konular (ve kavramlar):

Halk edebiyatı

- Halk hikâyesi, hikaye türünün en eski örnekleri olan ve destandan modern hikayeye geçişi sağlayan anonim eserleri derleme (halk masalları, halk hikâyeleri, efsaneler, atasözleri, deyimler, halk tiyatrosu, bilmeceler, fıkralar)

Ölçme ve Değerlendirme standartları:

- Halk edebiyatı eserlerini derleyen kişilerin isimlerini verir.
- Türk halk edebiyatı metinlerinin incelenmesiyle ilgili yeni bilgi, kavramlar inceler ve buna bağlı olarak bilgi ve kavramlar arası ilişkileri algılayabilir.
- Halk edebiyatı eserleri toplanan kitaplarında bulunan eser türlerini açıklar.
- Türk halk edebiyatı metinlerini inceleyebilir, elde edilen verilerden yeni bilgiler üretebilir.
- Halk edebiyatı eserlerini toplayan kişilerin Türk edebiyatının gelişimindeki önemini açıklar.

	<ul style="list-style-type: none"> • Genellikle aşıklar tarafından nazım-nesir (şiiir-düz yazı) karışık bir ifade tarzı ile, nesilden nesile intikal eden, yer yer masal ve destan özellikleri gösteren hikâyeleri (Dede Korkut hikayeleri Ferhat ile Şirin, Kerem ile Aslı ve Leyla ile Mecnun hikayeleri) araştırıp inceler.
Şiiir türleri <ul style="list-style-type: none"> • Konularına göre şiiir türleri (Lirik Şiiir, Pastoral Şiiir, Epik Şiiir, Didaktik Şiiir, Satirik Şiiir, Dramatik Şiiir) • Şiiirde yapı • Şiiir bilgisi ve şiiirde ahnek unsurları (kafiye, kafiye çeşitleri, redif; hece, aruz ve serbest ölçü) • Söz sanatı: mecaza dayalı (teşbih, mecaz, teşhis), anlama dayalı (mübalağa, tezat, tekrar) ve söze dayalı sanat (cinas, aliterasyon, aosnans), eş sesli (sesteş); • Aşık tarzı halk şiiiri • Nazım birimi, koşma, semâî, destan, varsağı gibi nazım şekilleri	<ul style="list-style-type: none"> • Lirik şiiirleri motif ve üslup açısından çözümler. Lirik özne tarafından ifade edilen duyguları ve düşünceleri şiiirin içeriğini ve anlamını anlatır ve yorumlar. • Âşık şiiirinin biçimini, âşık şiiiri geleneği belirler. Âşık edebiyatımızda şiiir, bir anlamın semboller, ritimli sözler ve uyumlu sesler yardımıyla aktarılmasıyla şekil bulan bir anlatım biçimi olduğunu bilir. • Bir şiiirdeki tema ve lirik özneyi tanımlar. • Hece sayısına göre uyak türünü belirler. • Şiiir örneklerindeki stilistik ifade araçlarını tanır (kafiye, kafiye çeşitleri, redif, söz sanatı: mecaza dayalı (teşbih, mecaz, teşhis), anlama dayalı (mübalağa, tezat, tekrar) ve söze dayalı sanat (cinas, aliterasyon, aosnans), eş sesli (sesteş). • Tema ve stilistik ifadeye göre lirik şiiirleri analiz eder.
Düz Yazı (Nesir) <ul style="list-style-type: none"> • Konuya göre roman türleri: Tarihi roman, Macera/polisiye romanı, Sosyal roman, Tahlil romanı, Bilimkurgu romanı • Roman; Konuya/içeriğe göre roman türleri: fantastik roman, polisiye roman (anlatı uzunluğu/kapsamı, karakterler, eylemler, olaylar) • Konuya göre kısa öykü çeşitleri: Olay hikayesi, Durum (kesit) hikayesi, Modern hikaye • Anlatıcı: yazar (farklar: yazar-anlatıcı-karakter, karakter-anlatıcı, anlatıcı türleri)	<ul style="list-style-type: none"> • Bir öykünün, teması, anlatım tarzı, karakterleri, olayın geçtiği mekanı ve zamaniyla gerçek dünyadan farklılık gösteren unsurları belirler. • Bir bilimkurgu/fantastik romanın temasını açıklıyor. • Bilimkurgu/fantastik romanın özelliklerini keşfeder ve tartışır. • Bir polisiye romanın ana konusunu belirler. • Polisiye romanın özelliklerini sıralar. • Önceden belirlenmiş kriterlere göre, bilimkurgu ve polisiye romanlar ile bilimkurgu/fantastik kısa öykülerden seçilen alıntılarını yorumlar. • Belirli öykülerde yazarı anlatıcıdan, yazarı karakterden, karakteri anlatıcıdan ve anlatıcı türlerini (birinci şahıs ve üçüncü şahıs anlatıcı) ayırt eder.

Dram <ul style="list-style-type: none"> • Dramatik aksiyonun gelişimindeki aşamalar (sergileme, olay örgüsü, değişimler, gelişmeler; dramatik çatışma) • Dram türleri: trajedi, komedi	<ul style="list-style-type: none"> • Dramın özelliklerini ayrı bir edebi tür olarak açıklar. • Dramatik çatışmayı dramatik metinlerde bulur. • Dramatik eylemin aşamalarını sıralar ve açıklar. • Okunan dramatik alıntılardan komedi ve trajedinin farkını belirler. • Drama metinlerinden seçilmiş alıntılar yorumlar.
İfade ve Yaratıcılık <ul style="list-style-type: none"> • Pratik uygulamalı metinler yazma: Elektronik formatta e-posta yazma (e-posta iletişim şekli, resmi ve özel), başvuru/talep • Anlayarak okuma ve anlatma • Konuşma hazırlama • Kompozisyon yazma (başlık seçimi, tez belirleme, deneme yapısının oluşturulması - giriş veya temayla ilgili anahtar soru aracılığıyla deneme çağrısı; ana bölüm - tezin açıklaması, ayrıntılar, gerçeklerin ve detayların fikirlerle bağlantı kurulması; sonuç bölümü - ana noktaların özetlenmesi, seçilen tema ile ilgili mesaj içeren bir kapanış cümlesi) • Yaratıcı yazı yazma • Tartışma (konu, iki tarafın da görüşünün alınması, tartışma kuralları, argümantasyon, moderatör, izleyici, hedef)	<ul style="list-style-type: none"> • Farklı amaçlarla resmi ve ya da resmi olmayan elektronik posta oluşturur. • Resmi bir kişi veya kuruma yazılan dilekçe / başvuru oluşturur. • Kendi ve başkalarının deneyimlerini anlayarak okur/dinler ve anlatır. • Belirli veya belirlenmiş bir konuda sözlü veya yazılı sunum / konuşma oluşturur. • Belirli veya kendi hazırladığı bir plana göre sözlü veya yazılı sunum / konuşma oluşturur. • Kompozisyon yazma kurallarına uygun olarak yazı yazar. • Okunan bir edebi metin hakkında fikirlerini destekleyici alıntılarla yazılı olarak ifade eder. • Motif ve ifade biçimi seçimiyle yaratıcı yazı yazar (şiirsel veya düzyazı metin veya dramatik diyalog). • Öğrenilmiş üslup ifadelerini kullanarak hem sözlü hem de yazılı iletişimde kendini yaratıcı bir şekilde ifade eder. • Tartışmanın özelliklerini belirler. • Belirli bir konuda tartışma için argümanlar hazırlar. • Yazılı ve sözlü olarak, Türk dilinin dilbilgisel ve yazım kurallarına saygı göstererek ifade eder. • Türkçenin dilbilgisi ve yazım kurallarına uygun, yazılı ve sözlü anlatım yapar.
Etkinlik Örnekleri: <ul style="list-style-type: none"> • Öğrenciler, 19. ve 20. yüzyılın başlarında Türkçe ve Türk edebiyatını geliştirmek amacıyla Türk kültürü ve sanatını tanıtmak için gruplara ayrılır. Halk edebiyatının, ortaya konan eserlerin biçim ve içerik özelliklerine göre gruplara ayrılarak görev dağılımı yapılır. Birinci grup, söyleyeni belli olmayan ve halkın ortak malı kabul edilen eserleri araştırır. İkinci grup, halk diliyle ve hece vezniyle meydana getirilen, saz eşliğinde söylenen şiirlerden oluşan geleneksel edebiyat türlerini inceler. Üçüncü grup ise, kurucusu 12.yüzyılda Türkistan'da yaşayan Ahmet Yesevi olan ve 19'cu yüzyılda Anadolu'da çeşitli tarikatlar aracılığıyla gelişen Tasavvufi Halk Edebiyatı (Tekke Edebiyatı) üzerine araştırma yapar. Araştırma sonuçları tüm sınıfın önünde sunulur.	

- Öğrenciler gruplara ayrılır. Her grup, koleksiyondaki eserlerden birini seçer ve kendi yaratıcı yöntemleriyle sunma görevini üstlenir. Eğer seçilen eser bir şarkı ise, öğrenciler şarkıyı seslendirebilir veya kendi müzikal yorumlarını oluşturabilirler. Eser, dramatisasyon, öykü veya şarkı olabilir veya içeriği çizimlerle aktarılabilir. Gruplar, sunum sırasında seçtikleri eserin özelliklerini anlatır ve bu eserin bir şiir mi, hikaye mi yoksa fıkra mı olduğunu belirlerler ve içindeki ana temasını açıklarlar.
- Öğrenciler bağımsız olarak çalışırlar. Bir şiir okuyup 'Üç Anahtar Bir Kilit' tekniğine göre analiz ederler. Öğrencilerden, kendi ifadeleriyle şiirin üç temel ögesini seçip açıklamaları istenir; bu üç öge, analiz tekniğinin anahtarıdır. Daha sonra, şiirden alıntılar seçilerek analiz edilen ögeler doğrulanır; bu da analiz tekniğinin bir parçasıdır. Bağımsız olarak tamamlanan çalışmanın ardından yazılı eser paylaşılır ve şiirin anlamı üzerine çıkarımlar yapılır.
- Öğrenciler, Yahya Kemal Beyatlı'nın "Geçmiş Yaz" adlı şiirini okudular. Şiirde belirli bir motif tespit ederek, bu motif üzerinden şiirin içeriği ve lirik konusu hakkında yorum yaparlar. Daha sonra, ifade edilen düşünce ve duygulara ilişkin yorumlar için, şiirin içeriğiyle uyumlu olarak hazırlanan soruları yanıtlarlar. Örneğin: Lirik konu kime yöneliktir? "Yaz" neyle karşılaştırılmaktadır? Lirik konu, yaz'a hangi tanımları yapar? İkinci kıtalarda son dizelerde hangi duygular dile getirilmektedir? Tartışma sonucunda, şiirdeki motifin ne olduğu belirlenir.
- Öğrenciler bağımsız çalışırlar. Öğretim kağıdında kafiyeli kelimeleri oluşturan hece sayısına göre farklı kafiyelerin bulunduğu şiirlerden alıntılar ve iki tablo bulunmaktadır: BBÖ (Biliyorum/Bilmek İstiyorum ve Öğrendim) ve gereken yeni kafiye türlerini içeren bir tablo. Öğrencilerin bir stilistik ifade aracı olan kafiye hakkında bildiklerini, her zaman aynı olup olmadığını ve bazı kriterlere göre nasıl bölüneceğini bilip bilmediklerini BBÖ tablosuna yazmaları yönünde bir yönlendirme vardır. Daha sonra ikinci sütunu doldururlar, yani kafiye ile ilgili başka neler öğrenmek istediklerini yazarlar. Çalışmalarını örneklerle odaklıyorlar, okuyorlar ve kafiyeli kelimeleri oluşturuyorlar. Bölünmüş tekerlemeler kaç heceye sahip olduklarına göre sınıflandırılır. Daha sonra her kafiye türünün adlarının hece sayısına göre yerleştirildiği küçük bir tabloya yerleştirirler: tek heceli, iki heceli, üç heceli, çok heceli. Çalışma sınıfta paylaşılır ve tahtada kontrol edilir. Dersin sonucu BBÖ tablosunun üçüncü sütununa kaydedilir.
- Öğrenciler, aynı kelimenin veya birden fazla kelimenin şiirde başlangıçta veya sonunda tekrarlandığı şiirleri bağımsız olarak okur ve karşılaştırır. Şiirdeki dizelerin anlamı ve dizelerin başında veya sonunda tekrarlanmasının işlevi üzerine yapılan bir konuşma ile, retorik ifade araçları olan anaför ve epiforanın anlamları ve şiirdeki rolleri açıklanır.
- Öğrenciler, "bulut yürüdü", "güneş hikaye anlattı", "gürültü akıp gitti", "gece dağıldı", "taş kalpli", "renkli gün", "sorunsuz kuş" gibi metafor örneklerini okur ve anlamlarını tartışır. Öğretmen, metaforu oluşturan kelimelerin türlerini analiz etmelerini sağlar ve mecazi anlamlarını anlamalarına yardımcı olur. Öğrenciler, metaforun hem isim (taş kalpli) hem de fiil (gece dağıldı) olabileceği sonucuna vararak etkinliği tamamlarlar.
- Öğrenciler, çiftler halinde çalışarak, güzel bir içeriğe sahip bir kısa hikayeyi okurlar. Metni analiz ederken "Tahmin Tablosu" tekniğini kullanırlar. Tabloda üç sütun bulunur ve üç soru içerir: Ne olacağını düşünüyorsunuz? Bunun için ne gibi kanıtlarınız var (Neye dayanarak

bu tahmine bulundunuz?) Gerçek hikayede ne oldu? Metin belirli bir noktaya kadar okunur, ardından iki sütun doldurulur. Daha sonra okumaya devam edilir, üçüncü sütun doldurulur ve hikaye sonuna kadar okunur. Fantastik öykülerde alışılmadık durumlar, nesnelere ve karakterler bulunduğundan, gerçek olayları tahmin etmek ve bunlarla yüzleşmek, bu tür öykülerin temel özelliği olan bir miktar belirsizlik bırakabilir. Kısa öyküyü okuduktan sonra, öğrenciler okuma yoluyla algıladıkları temel özellikleri yazarak karakterleri, olayların nerede, ne zaman ve ne olduğunu belirlerler. Bir kişi yazılanları yüksek sesle okur ve diğer öğrenciler yazılanları onaylar veya düzeltir.

- Öğrenciler, Eleanor H. Porter'ın "Pollyanna" adlı romanını okurlar. Önceden belirlenmiş okuma talimatlarına göre, kaç tane karakterle karşılaşıldığı, ana karakterin kim olduğu ve neyi amaçladığı, amacına ulaşmada kimlerin yardım ettiği ve kimlerin karşı çıktığı, olayların süresi, olay sayısı, mekân değişiklikleri, en önemli olayların hangileri olduğu, ana karakterin kritik anlarda nasıl davrandığı, karakterlerin olaylar ve eylemler aracılığıyla ne tür fikirler ortaya koyduğu gibi sorular belirlenmiştir. Öğrenciler, bu soruları tartışarak karar verdikten sonra romanın temel konusu ve yapısı hakkında bir tartışma yapılır. (Öğretmen, belirlenen standarda bağlı olarak başka roman da seçebilir).
- Öğrenciler, Moony Witcher'ın "Altıncı Aydaki Kız Nina" adlı romanından alıntılar okurlar. Bu etkinlik çiftler halinde gerçekleşir. Öğrenciler, metinden seçilen alıntılarla sırayla okur ve her paragraf sonrasında birbirlerine sorular sorarlar. Bu sorular, metindeki gerçeklere yönelik, varsayımlara yönelik veya sonuca varmaya yönelik olabilir. Öğrenciler, okuduklarıyla ilgili düşüncelerini paylaşırken, metindeki tema, karakterler veya olayları daha derinlemesine anlamaya çalışırlar. Son olarak, her çift, tartışmaların sonuçlarını sınıfın geri kalanıyla paylaşır. Bu şekilde, öğrencilerin kendi fikirlerini ifade etmeleri ve metni daha derinlemesine anlamaları sağlanır.
- Öğrenciler gruplara ayrılır. Her grup, sınıfa getirmek üzere bağımsız olarak bir metin seçerken kendi içinde anlaşır. Seçilen metin, çeşitli gereksinimlere göre ele alınır: içeriğin kısaca açıklanması, metindeki karakterlerin ve özelliklerinin analizi, açıklanan veya eylemlerle gösterilen özelliklerin sorgulanması, ifadelerin alıntılarla desteklenmesi, karakterlerin eylemlerinin gerçek hayatla ilişkilendirilmesi, fikirlerin karşılaştırılması ve destekleyici alıntılarla savunulması. Her grup, çalışmalarını sınıfa sunar. Bu etkinlik, öğrencilerin metni daha iyi anlamalarına ve tartışmalarına olanak sağlar.
- Öğrenciler, fantastik içeriğe sahip çağdaş romanlardan seçilmiş alıntılar bağımsız olarak okurlar. Örneğin Michael Ende'nin "Bitmeyecek Öykü" adlı eserinden alıntılar kullanılabilir. Seçilen alıntılar, konuyu örneklendirir ve öğrencilerin karakterin anlatıcı olup olmadığını belirlemelerine yardımcı olur; yani anlatıcının metnin içinde mi yoksa dışında mı olduğunu araştırırlar. Öğretmen tartışmayı teşvik eder ve öğrencilerden metinde anlatıcının kim olduğuna dair kanıt aramalarını ister.
- Öğrenciler, öğretmenin verdiği ve evde zorunlu olarak okumaları gereken dramatik kitabı okurlar. Okuma sürecinde, hangi olayların dramatik aksiyonun başlangıcında olduğunu, hangi olayların olay örgüsü içinde, zirve noktası, iniş çıkışlar olduğunu göstermek için gereksinimlere göre doldurdukları çift girişli bir günlük kullanırlar. Bu günlük tutma pratiği olarak, iki farklı giriş yapmayı ifade eder. Bu şekilde, öğrenciler kitabın içeriğini veya deneyimledikleri olaylar hakkında farklı bakış açıları ve yorumlar sunabilirler. Dramatik metindeki

gelişmeyi belirlerler. Öğrenciler her aşama için bir yorum yazarak, o aşamanın neden metnin tam olarak o bölümünde yer aldığını düşündüklerini açıklarlar. Ayrıca, kendi okumalarına dayanarak dramatik çatışmayı da açıklarlar. Bağımsız okuma sürecinde aldıkları tüm bu notlar sınıfta paylaşılır ve tartışılır. Sonunda, herkesin birlikte yazdığı bir sonuç çıkarılır.

- Öğrenciler komedi ve trajedi kavramlarını tartışır. Bu kavramların anlamlarını anlamak için birlikte çalışır ve bu kavramların tanımlarını tahtaya yazarak açıklarlar. Ardından, farklı tiyatro türlerine ait metinler okurlar. Komedi ve trajedinin edebi türler olarak farklarını daha iyi anlamak için örnekler seçilir. Öğrenciler, bu metinlerdeki ifade tarzı, tema ve karakter davranışları gibi unsurlar üzerinde tartışır ve bu türlerin özelliklerini daha derinlemesine keşfederler.
- Öğrenciler gruplara ayrılır ve her bir grup, Veliler Kurulu'na, Okul Kurulu'na, Öğrenci Topluluğu'na veya belirli bir bölüme hitaben elektronik posta yazması istenir. Öğrencilerden, okul hayatlarıyla ilgili mevcut talepleri, ihtiyaçları ve ilgileri doğrultusunda yaratıcı bir şekilde düşünceleri beklenir. Her grup, seçtiği konuda resmi bir elektronik posta yazmayı planlar ve bu iş için 15 dakikalık bir süreyi verir. Ardından, her grup yazdıklarını diğer gruplarla paylaşır ve diğer gruplar ise yazılanlar hakkında yorum yapar (fikir alışverişinde bulunurlar). Öğretmen, bu süreci yönlendirir ayrıca öğrencileri de yönlendirir. Dersin sonunda, ortak tartışma sonucunda ortaya çıkan bir plan oluşturulur ve bu plan, ileride yazılacak elektronik postalar için bir rehber olarak kullanılabilir.
- Öğrenciler, resmi bir başvuru yapmaları gerektiğinde dilekçe oluşturmak için bir çalışma sayfası verilir. Bu çalışma sayfasında, kime hitap edileceği, konu, gönderen, talebin detayları, imza, tarih ve yer gibi başlıkların yerleri belirlenmiştir. Daha sonra, etik standartlarına uygun bir yarışmaya katılma amacıyla derslerden muafiyet talebi, öğretmenler kuruluna bir dilekçe yazma görevi verilir. Her öğrenci yazdıklarını sınıfta paylaşır ve yazılanların başarısını tartışır.
- Her öğretim döneminde, öğrencilere ilgi ve meraklarına göre belirledikleri bir konuda kısa bir sunum yapma görevi verilir. Bu konu, spor aktiviteleri, dinledikleri müzik türü, etkilendikleri bir kitap veya ilgi duydukları bir ünlü gibi konuları içerebilir. Sunumda, öğrencilerin öncelikle bir giriş yapmaları ve seçtikleri konuyu kısaca açıklamaları beklenir. Ardından, konunun neden ilgi çekici olduğuna dair görüşlerini paylaşmaları ve konuyla ilgili duygularını ifade etmeleri istenir. Son olarak, sunumlarında bir sonuç çıkarıp mesaj vererek bitirmeleri beklenir. Sunumun süresi öğretmen tarafından belirlenir.
- Öğrencilere, Türkçe dersi veya başka bir dersle ilgili bir konuda yazılı bir konuşma hazırlama görevi verilir. Konu net bir şekilde anlatılmalı, gerçekler veya argümanlarla desteklenmeli ve ortaya çıkan sorunlar çözümlenmelidir. Öğrenciler, hazırladıkları konuşmayı sınıfın önünde okur ve ardından sınıf arkadaşlarından geri bildirim alır. Geri bildirimde, öğrencilerin konuşma sırasında ne kadar net oldukları, gerçekleri veya argümanları ne kadar iyi ifade ettikleri ve başlangıçta belirttikleri problemi ne kadar anlaşılır bir şekilde aktardıkları gibi konular ele alınır.
- Öğrencilere kompozisyon yazma görevi verilir. Öğretmen, kompozisyon yazmanın kurallarını tahtaya yazar: "Başlıkla ilgili bir hipotez belirleyin ve onu şu şekilde geliştirin: Giriş: İlk iki cümlede yazmak istediğiniz konunun problemine dikkat çekin, ardından konuyu tanıttın. Gelişme: Tartışmak istediğiniz konuyu tanıttın. Yazıda birkaç önemli noktayı tanımlayın ve her ifadede açık olun. İlk cümleyi kullanın, ardından konunuzla ilgili destekleyici ayrıntılar ve örnekler verin. Örneklerden kendi fikirlerinize geçerek konu hakkındaki düşüncelerinizi

ifade edin. Sonuç: Yazdıklarınızın önemli noktalarını vurgulayın ve ilgi çekici ve akılda kalıcı bir cümleyle sonlandırın." Öğrenciler, yazılı kompozisyonları okur ve belirtilen yönergeler doğrultusunda geri bildirimde bulunurlar.

- Öğrenciler dairesel bir şekilde otururlar. Tahtaya kelimelerden oluşan bir duvar kağıdı yerleştirilir. Kimin başlayacağına öğretmen karar verir. Başlangıç öğrencisi, kelime duvarından en az bir kelime içeren basit bir cümle oluşturur. Her öğrenci sırayla bir kelime ekler veya yeni bir basit cümleyle başlar. Oyun, tüm öğrenciler katılana kadar devam eder. Daha sonra öğrenciler, bağımsız olarak çalışmaya devam ederek yazmaya başlarlar. Dersin ilk bölümünde kelime duvarından alınan kelimeler, öğrencilerin hikaye oluşturmalarının temelini oluşturur. Yazarken yazılı metnin kompozisyonuna dikkat ederler ve kendi seçtikleri bir metin biçimini kullanırlar.
- Öğrencilere, okul yaşamıyla ilgili konuları içeren drama diyalogları yazma görevi verilir. Öğrenciler, eşler halinde çalışarak bu diyalogları oluştururlar. Daha sonra, her çift kendi yazdıkları diyalogları sırayla okur ve birbirlerine sözlü geri bildirimde bulunurlar. Bu geri bildirim süreci, diyalogların anlaşılır, etkili ve ilgi çekici olup olmadığını değerlendirmeye yöneliktir.
- Öğrencilere, memleketleriyle veya ilk aşklarıyla ilgili bir konuda şiir yazma görevi verilir. Bu görevde, öğrenciler duygularını ve deneyimlerini derinlemesine ifade etmeye teşvik edilirler. Öğrenciler, içlerinden geldiği gibi duygularını kağıda dökerken, özellikle anlam dolu ve etkileyici ifadeler kullanmaları önerilir. Şiirlerinde kişisel deneyimlerini veya anılarını yansıtan öğrenciler, kendi iç dünyalarını ve duygularını açığa çıkarırken aynı zamanda yaratıcı ifadelerle okuyucuları da etkilemeye çalışırlar. Her öğrenci, sınıf önünde yazdığı şiiri okur. Bu sunum sırasında öğrenciler, şiirlerinde kullandıkları dil ve ifadeler hakkında diğer sınıf arkadaşlarına bilgi verirler. Öğretmen, sadece kafiye ve ritme değil, daha çok şiirin anlamını ve öğrencinin duygusal içeriğini değerlendirir. Öğrencilere, duygularını ve düşüncelerini en iyi şekilde ifade etmelerine yardımcı olacak önerilerde bulunur. Gerektiğinde, öğrencilere memleketleri veya ilk aşkları hakkında daha derinlemesine düşünmeleri için yönlendirici sorular sorar veya onlara ilham verici örnekler sunar.
- Öğrenciler, kısa bir sunum aracılığıyla bilime dayalı bilgilerin/argümanların önemini öğrenirler. Bu sunumda, bilimsel araştırmanın nasıl yapıldığı, kanıta dayalı argümanların nasıl oluşturulduğu, doğru bilgiye nasıl ulaşılacağı ve konuşma zamanı gibi konular ele alınır. Öğrencilere, güvenilir kaynaklardan bilgi edinme ve bu bilgileri etkili bir şekilde kullanma becerileri kazandırılır. Öğrenciler, üç kişilik iki takım halinde bölünür ve her takım, diğerine karşı çıkarken, kendi bilimsel pozisyonunu savunur. Öğrencilerin, konularını güncel bilimsel araştırmalara dayanarak savunmaları ve kanıtlarıyla desteklemeleri beklenir. Tartışmanın ardından, her takım üyesine zorunlu üç dakikalık bir konuşma süresi verilir. Bu süre zarfında, öğrenciler kendi bilimsel argümanlarını daha derinlemesine açıklar ve karşı argümanlara daha etkili cevaplar sunarlar. Ardından, sınıf genelinde her takımın performansı hakkında bir tartışma yapılır. Tartışmada, hangi bilimsel argümanların daha etkili olduğu ve hangi takımın daha iyi savunduğu gibi konular ele alınır. Bu değerlendirme, sunulan bilimsel kanıtların doğruluğuna ve güvenilirliğine dayanır.
- Öğrencilere belirli bir konu hakkında yazı yazma görevi verilir. Öğretmen, öğrencilerin yazılarında bağımsız cümleleri kullanma ve doğru noktalama işaretlerini yerleştirme becerilerine özellikle dikkat eder. Her cümlede virgül kullanımının uygunluğunu kontrol eder. Ayrıca,

yazı diline özgü olmayan hataların, konuşma diline özgü hataların veya Türkçede bulunmayan kelimelerin yazılarda yer almamasına özen gösterir. Öğrencilerin yazdıkları metinlerde dilbilgisel ve imla kurallarına uygunluğu sağlamak için gerekli düzeltmeleri yapmaları beklenir.

Alan: MEDYA OKURYAZARLIĞI

Toplam saat: 10

Kazanımlar:

Öğrenci

1. Başlıklar aracılığıyla medya içeriklerinin nasıl manipüle edildiğini açıklar;
2. Medya içeriklerindeki metinsel ve görsel bilgilerin doğruluğunu kontrol eder;
3. Medya içeriği oluşturur ve bu içeriğin sorumlu bir şekilde paylaşılmasını açıklar.

Öğrenci aşağıdaki konularda farkındalık geliştirecektir:

1. Medya içeriklerin sorumsuz paylaşılmasının sonuçlarını açıklar.

Konular (ve kavramlar):

Değerlendirme standartları

- **Başlıklar ve tıklama tuzağı**
("tıklama tuzağı")

- Manipülatif ve yanıltıcı başlık örneklerini sayar.
- Medya içeriği başlıkları, tıklama sayısını artırmak amacıyla nasıl formüle edilebileceğini örneklerle açıklar.

- **Bilgi ve medya içeriğinin güvenilirliğini kontrol etme**
(doğrulama, güvenilirlik, birincil bilgi kaynağı)

- Görsel içeriğin doğruluğunu kontrol etmek için araç ve becerileri uygular.
- Geleneksel ve çevrimiçi medyalarda bir medya içeriğinin güvenilirliğini kontrol etme adımlarını uygular.
- Medya içeriklerinin güvenilirliğini kontrol etme adımlarını belirtir.
- Bir internet medya içeriğinin güvenilirliğini belirlemek için yayın tarihini, bilgi kaynağını, alıntılarının doğruluğunu ve verilerin/kanıtların güvenilirliğini kontrol eder.
- Bilginin kaynağının güvenilirliğini belirler.
- İnternet içeriklerini doğrulamak için çeşitli çevrimiçi araçlar kullanır.

- **Medya içeriklerinin oluşumu ve sorumlu bir şekilde paylaşım**

- Medya içeriklerinin oluşturulması: manipülatif olmayan başlıklar kullanma, güvenilir kaynaklar ve doğru alıntılar kullanma ve doğru veri/kanıtları sunar.
- Sosyal medya üzerinden bilgiyi sorumlu bir şekilde paylaşmanın ne anlama geldiğini açıklar.
- Sorumsuzca bilgi paylaşmanın olası sonuçlarını belirtir.

Etkinlik Örnekleri:

- Öğrencilere tıklama tuzağı kelimesinin anlamı (**Medya içeriklerinin oluşumu ve sorumlu bir şekilde paylaşımı**. = klik beyt) ve tıklama tuzağının internette en çok hangi amaçla kullanıldığı kısaca anlatılırken, aynı zamanda Tıklama Tuzağı: Taktiği Keşfetmek (<https://www.youtube.com/watch?v=CjG78-WXH2I>) adlı video da izlenir. Öğrenciler daha sonra belirli bir süre içinde çevrimiçi olarak en fazla tıklama tuzağını bulmak için yarışan eşit gruplara ayrılır. Kendi gruplarındaki her öğrenci, tıklama tuzağının ekran görüntüsünü bulmak ve almak için cep telefonunu kullanabilir. Her grup, grup üyelerinden toplanan tüm tıklama tuzaklarını içeren bir video sunumu hazırlar ve aynı şeyin tekrarlanmamasını sağlar (her tıklama tuzağı yalnızca bir kez sunulur). Gruplara tüm görevi tamamlamak için 15 dakika verilir (tıklama tuzağının toplanması + sunumun hazırlanması). Süre dolduktan sonra, her grup (birbiri ardına) "kendilerininkini" sunar ve sunum devam ederken, sunulan tıklama tuzağının başlıkları tahtaya yazılır, öğretimin gerçekleştiği dile tercüme edilir (eğer varsa) aynı başlığın tekrarı, yalnızca çalma sıklığını not eder). Tüm sunumlar tamamlandıktan sonra, önce kazanan grup ilan edilir, ardından tanımlanan tıklama tuzaklarından birkaçı açılır ve başlığın içeriğine başlıkla uyum sağlayıp sağlamadığı kontrol edilir (başlıkların ne kadar manipülatif olduğu). Son olarak, açık bir tartışmada öğrenciler, internet üzerinde tıklama tuzaklarını nerede bulduklarını belirtir ve ardından, tahtada yazılı başlıklar analiz edilir, böylece hangilerinin yönlendirici olduğu ve başlığın hangi kelime veya ifadelerinden bu anlaşıldığı ortaya çıkarılır.
- Öğrenciler, gruplara ayrılmış bir şekilde, reklam için tıklama tuzağı başlıkları oluştururlar, bu başlıklar yeterince çekici olmalıdır ki tıklamaları çeksinsinler (duygusal ya da provokatif kelimeler kullanırlar). Her başlığı ayrı bir kâğıda yazarlar. Çalışma tamamlandıktan sonra, tüm kâğıtlar bir yığın oluşturacak şekilde bir araya getirilir. Öğretmen kâğıtlara sıralı numaralar verir ve sonra birbirini okur. Her cümle okunduktan sonra, öğrenciler başlığın çekiciliğini 1-10 arasında bir ölçekte değerlendirirler (başlığı okuduktan sonra bağlantıya tıklama olasılığı ne kadar). En çekici başlıklar belirlendikten sonra, hangi kelimelerin sunulan başlıklarda en sık kullanıldığı ortak bir şekilde belirlenir.
- Öğrenciler gruplara ayrılır ve her grup aşağıdaki fotoğraflardan birini alır: (1) sırtları dönük bir erkek ve bir kız, (2) bir film veya müzik yıldızı, (3) bir otoyolda ters dönmüş bir araba, (4) bir tabak yemek, (5) üzgün bir kız veya erkek. Gruplara, fotoğrafı nasıl kullanacaklarını ve kısa bir "hikâye" tasarlayarak, insanları icat ettikleri "hikayelere" inandırmak için fotoğrafı nasıl değiştireceklerini (düzenleme, ekleme veya çıkarma) tasarımları için bir görev verilir. Gruplar, yapılan değişiklikleri ve amaçlarını açıklamak için sırayla sunum yaparlar. Her sunumdan sonra, öğretmen, fotoğrafta ne tür bir müdahalenin yapıldığını belirler ve sırayla öğrencilere başlık verir:
  - Fotoğraftaki ana karakter/nesne elemanlarının değiştirilmesi (örneğin, kıyafet parçalarının eklenmesi/silinmesi, yiyecek içeriklerinin eklenmesi/silinmesi)
  - Fotoğrafın arka planının değiştirilmesi (örneğin, plajda olan çocuk ve kız okulda olur)
  - Fotoğraftaki çevresel öğelerin kaldırılması (örneğin, kızın/erkeğin yüzündeki gözyaşlarını silme)
  - Fotoğrafa çevresel öğelerin eklenmesi (örneğin, ters dönmüş arabayla yan yana yaralanmış bir yüz eklemek veya yemeği yiyen bir yüz eklemek)

Grupların sunumlarının ardından, açık bir tartışma ortamında öğrenciler gerçek hayatta görsel içeriklerin (fotoğraflar ve video klipler) manipülasyonunda kullanılan diğer yöntemleri ve bunun amacını belirtirler. Daha sonra, aynı gruplar öğrencilere farklı manipüle edilmiş bir fotoğraf verilir (örneğin, Medya Okuryazarlığı Eğitim Kılavuzu'nun 202. sayfasındaki örnekler:

<https://www.irex.org/sites/default/files/Learn%20to%20Discern%20Trainers%20Manual%20%E2%80%93%20N.%20Macedonia%20YouThink.pdf> ve öğrenciler bu fotoğrafı analiz etmek için önceki etkinlikte edindikleri deneyimi kullanarak

güvenilmez olduğuna dair işaretler bulmaları istenir. Grupların sunumlarına dayanarak, öğrencilerden (bireysel olarak) gerçek yaşamda karşılaştıkları diğer manipüle edilmiş görsel içerik örneklerini belirtmeleri istenir (fotoğraflar ve video klipler).

- Öğrenciler, gruplara ayrılarak, önceki etkinlikte çalıştıkları manipüle edilmiş fotoğrafları doğrulamakla görevlendirilirler. Her bir aracın uygulanmasından sonra, öğrenciler edindikleri bilgileri paylaşırlar ve deneyimlerini açıklarlar. Son olarak, manipüle edilmiş bir görselin güvenilirliğini doğrulamak için araçları kullanmadan nasıl kontrol edebileceklerini tartışırlar. Bu kontrol, aşağıdaki yöntemlere dayanabilir:
  - Search Google for image Arama, TinEye veya Yandex – görüntülerin ters aranması için,
  - Clone detection – eklenen unsurların tespiti için,
  - Error level analysis – kalitede farklılık gösteren segmentlerin tespiti için,
  - MetaData – fotoğrafın ne zaman çekildiğini ve hangi tarihlerde düzenlendiğini belirleme için,
  - GeoTags – görüntünün temelini oluşturulduğu yerin kesin koordinatlarını belirleme için. Her araç uygulandıktan sonra, öğrenciler elde ettikleri bilgileri paylaşırlar ve deneyimlerini açıklarlar. Son olarak, öğrencilere araçları kullanmadan bir görselin güvenilirliğini nasıl kontrol edeceklerini tartışırlar. Bunun için şu yöntemler kullanılabilir: (a) Detaylar ve perspektifin kontrol edilmesi (uyumsuz gölgeler, perspektif uyumsuzlukları veya uygun olmayan aydınlatma kontrolü), (b) Görüntünün tüm unsurlarının kalite uyumunun kontrol edilmesi (ışık anomalileri, bazı bölümlerin netliği), (c) Bağlam analizi (görüntünün paylaşıldığı bağlamla uyumlu olup olmadığının kontrol edilmesi, zaman, yer ve ortamın incelenmesi).
- Öğrenciler altı gruba ayrılarak ortak bir proje üzerinde çalışırlar. Her grup, medya içeriğinin güvenilirliğini kontrol etme adımlarından birinde çalışmak üzere atanır:
  1. İçeriğin kaynağının güvenilirliğinin kontrol edilmesi (yazarın tanınabilir ve yetkin olup olmadığı, ya da medyanın gerçek veya yanlış bilgiler yayınlama konusundaki itibarının olup olmadığı),
  2. Bilgilerin başka bağımsız kaynaklardan doğrulanması,
  3. İçeriğin bağlamının analizi (alıntılar, bilgi kaynakları, tarihler ve diğer ilgili bilgilerin uyumluluğu, mantıklılığı ve doğruluğu),
  4. Dahil edilen görsel içeriğin güvenilirliğinin kontrol edilmesi,
  5. Bilgilerin (tümü veya bir kısmı) daha önce başka bir bağlamda yayınlanıp yayınlanmadığının kontrol edilmesi (ne zaman ve nerede yayınlandığı),
  6. Kontrol edilen bilgilerin bir gerçek kontrol web sitesi tarafından doğrulanıp doğrulanmadığını kontrol etmek.

Görevleri, kendi atandıkları adım hakkında araştırma yapmak ve şunları hazırlamaktır: (a) O adımın nasıl gerçekleştirildiğini açıklayan bir video sunumu, (b) Diğer gruplara, o adımı uygulamak için sahte bir haber örneği (metin ve fotoğraf veya video klibiyle birlikte) vermek (öğretmenle iş birliği içinde). Görev tamamlandıktan sonra, ilk adımda çalışan grup kendi adımlarını açıklar, sonra diğer gruplar sunulan adımı uygular. Aynı işlem, adımların yukarıda belirtilen sırasına göre her bir adım için tekrarlanır. Tüm adımların işlenmesinin ardından, ilk olarak adımların sırası özetlenir ve ardından, açık bir tartışma ile, başlangıç adımlarının uygulanmasının basit olduğu ancak her zaman incelenen medya içeriğinin sahteliğini ortaya çıkarmaya yardımcı olmadığı sonucuna varılır. Ancak, geriye kalan adımların, tutarlı bir şekilde uygulanması durumunda, içeriğin güvenilir veya sahte olduğunu göstermesi beklenir. Etkinliğin en az iki saatte tamamlanması önerilir- bir saat sunum ve örnek hazırlığı için, diğer saatlerde açıklamaların sunulması ve adımların uygulanması için.

- Öğrenciler gruplara ayrılarak, elektronik okul gazetesi için hazırlanacak 500-600 kelime arası kısa bir yazı görevi alırlar. Aşağıdaki konulardan birini seçerler: 1. Bir hayvanat bahçesindeki hayvanların yaşamı, 2. Çocukların aşılama kurallarına uyumu, 3. Ortaokullardaki akran zorbalığının artışı, 4. Kutup bölgelerindeki buzların erimesi ve küresel iklim değişiklikleri, 5. Aile içinde cinsiyet eşitliğinin uygulanması. Her grup aşağıdakileri yapmalıdır: (a) "Kendi" yazıları için dikkat çekici ancak manipülatif olmayan bir başlık formüle etmek, (b) Metin yazarken güvenilir kaynaklardan kesin veriler kullanmak, (c) Metne güvenilir alıntılar eklemek. Gruplar, "kendi" metinlerini bilgisayar üzerinde yazmalıdır (mümkünse uygun görsellerle desteklenmiş), görev tamamlandıktan sonra diğer öğrencilere metni okuyarak ve görsel olarak sunmalıdır. Sunumdan sonra metinler WhatsApp veya Facebook gibi platformlarda paylaşılır. Bu etkinliğin iki saat içinde gerçekleştirilmesi önerilir - bir saat yazıların hazırlanmasıyla sonuçlanırken, diğer saatte sunumlar yapıp paylaşılır.
- Öğrenciler, gruplara ayrılarak önceki etkinlikte çalıştıkları konular üzerinde aynı temaları işlerler, ancak farklı bir görevle karşı karşıya kalırlar- önceki hazırladıkları metnin yerine, korkutucu, saldırgan, aşağılayıcı, küçümseyici veya başka bir şekilde zarar verici olacak şekilde yeni bir metin yazmaları gerekir, hayali bir kişi veya bir kuruluş/şirket üzerine. Bu metin kısa olmalı (200-300 kelime) ve sansasyonel bir başlık içermelidir. Gruplar, "kendi" metinlerini bilgisayar üzerinde yazmalıdır ve görev tamamlandıktan sonra diğer öğrencilere metni okuyarak ve görsel olarak sunmalıdır. Sonunda, şu sorularla bir açık tartışma yapılır: 1. Sosyal medya üzerinden yazılan metinlerin paylaşılması sonucunda kişi/şirket üzerindeki olası etkiler neler olabilir? 2. Sosyal medya üzerinden bilgi paylaşmanın sorumlu bir şekilde yapılması ne anlama gelmektedir? Bu tartışmanın sonucunda, herhangi bir kişiyi veya kuruluşu zarar vermek amacıyla oluşturulan her türlü bilginin (ne olursa olsun kimin tarafından oluşturulmuş olursa olsun) sorumsuzca olduğu sonucuna varılır, aynı şekilde başkalarının bilgilerini kontrol etmeden paylaşmanın da sorumsuzca olduğu kabul edilir.

KAPSAYICI EĞİTİM, CİNSİYET EŞİTLİĞİ/DUYARLILIĞI, KÜLTÜRLERARASI EĞİTİM VE KONULAR ARASI ENTEGRASYON

Öğretmen, tüm öğrencileri sınıf boyunca tüm etkinliklere öğrencileri dahil ederek kapsayıcı eğitimi sağlar. Bunu yaparken, her çocuğun uygun metodolojik yaklaşımlarını (bireyselleştirme, farklılaşma, takım çalışması, akran desteği) kullanarak bilişsel ve duygusal olarak gelişimini sağlar. Engelli öğrencilerle çalışırken, bireysel bir eğitim planı uygulayın (özel öğrenme kazanımları ve değerlendirme standartları ile) ve mümkün olduğunda diğerlerinden ek destek kullanın (kişisel ve eğitim asistanları, eğitim arabulucuları, öğretmenler, gönüllüler ve merkez uzmanları). Öğrenme güçlüklerini zamanında tespit edebilmek, öğrenme kazanımlarında ulaşmada onları cesaretlendirmek ve desteklemek için tüm öğrencileri, özellikle hassas gruptan olanları düzenli olarak izler.

Etkinliklerin gerçekleştirilmesi sırasında, öğretmen hem erkek hem de kız çocuklarına eşit davranarak onlara cinsiyet açısından kalıplaşmış roller vermemeye özen göstermesi gerekir. Çalışma grupları oluştururken toplumsal cinsiyet temelli dengeyi sağlamaya çalışır. Öğretimde ek materyaller seçerken, toplumsal, cinsiyet ve etnik/kültürel açıdan hassas olan ve cinsiyet eşitliğini teşvik eden, yani kültürlerarasılığı teşvik eden illüstrasyonlar, görseller ve örnekler kullanmaya özen gösterir.

Mümkün olduğunda öğretmen, öğretimin planlanması ve uygulanmasında konuların/içeriklerin/kavramların entegrasyonunu kullanır. Entegrasyon, öğrencilerin diğer konuların bakış açılarını bu konuda çalıştıkları etkinliklere dahil etmelerine ve farklı alanlardan gelen bilgileri tek bir bütün halinde ilişkilendirmelerine olanak tanır.

ÖĞRENCİ BAŞARILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğrencilerin değerlendirme standartlarını karşılamalarına olanak tanımak için öğretmenin öğrencilerin önceki deneyimlerini, bilgi ve becerilerini dikkate alması, öğrenme süreci boyunca öğrencilerin etkinliklerini sürekli olarak izlemesi ve her öğrencinin ilerlemesi hakkında bilgi toplaması gerekmektedir. Etkinliklere katılımları sırasında öğrenciler, etkinliği/görevi gerçekleştirmedeki başarı seviyelerini gösteren geri bildirim alırlar ve gelişim için yönlendirilirler (formatif değerlendirme). Bu amaçla, öğretmen şunları izler ve değerlendirir:

- Öğretmen veya sınıf arkadaşları tarafından sorulan sorulara sözlü cevaplar;
- Sorular sormak ve sınıf tartışmalarına katılmak;
- Ev ödevi;
- Öğretimin bir parçası olan sınavların (kısa testler) cevapları;
- Makale soruları;
- Poster yapmak;
- Kontrol egzersizleri;
- Bilgi testleri;

- Yansıtıcı günlükler;
- Öğrencinin gerçekleştirdiği araştırma görevleri ve etkinlikleri: veri toplama, kaydetme, sonuçların sunumu - anlatı şeklinde veya tablolar, Diyagramlar, grafikler ve bunların sunumu;
- Üretimler/pratik performanslar (örneğin, farklı gereksinimlere göre metin yazmak/yaratmak, edebi metinlerin analizi ve yorumlanması, metinlerin gramer analizleri, gösterimler, şemalar, illüstrasyonlar, sunumlar vb.);
- Yapılan araştırmalardan elde edilen verileri içeren yazılı raporlar.

Her konunun öğrenme süreci tamamlandığında, öğrenci değerlendirme standartlarına ulaşma başarısına dayalı bir özet değerlendirme alır. Özet değerlendirme, bilgi testi sonuçları (objektif ve/veya deneme) ile formatif değerlendirme teknikleri aracılığıyla belirlenen ilerlemenin bir kombinasyonu olarak yapılır. Öğretim yılının sonunda, öğrenci sayısal bir özet değerlendirme alır.

Öğretim programının uygulanmasının başlangıç tarihi		
Kurum / Programı hazırlayan	Eğitimi Geliştirme Bürosu	Биро за развој на образованието
<p>İlköğretim Kanununun 30. Maddesinin 3. fıkrası uyarınca ("Kuzey Makedonya Cumhuriyeti Resmi Gazetesi" no. 161/19 ve 229/20), Eğitim ve Bilim Bakanı, Türkçe öğretim programını VIII. sınıf için kabul etti.</p> <p>Согласно член 30, став 3 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/19 и 229/20) министерот за образование и наука ја донесе наставната програма по Турски јазик за VIII одделение.</p>	<p>бр. _____</p> <p>_____ година</p>	<p>Министер за образование и наука,</p> <p>_____</p>